

PP203

Η ποιότητα ζωής σε φροντιστές ασθενών με ουρολογικό καρκίνο στην Κρήτη συγκριτικά με τα δημογραφικά τους στοιχεία, μια συγχρονική μελέτη

Αναστάσιος Δήμου Ειδικ. Ουρολογίας, Μπέλτσιου Μαρία Ειδικ. Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής, Κανακάκης Ηλίας Ειδικ. Ουρολογίας, Αρχοντάκης Αναστάσιος Ειδικ. Γενικής/Οικογενειακής Ιατρικής, Μπελαντής Χαράλαμπος Β΄ Επιμ. Ουρολογίας, Τζωρτζακάκης Δημήτριος Α' Επιμ. Ουρολογίας, Τζουλάκης Σταύρος Δ/ντης Ουρολογίας, Χαιρέτης Ιωάννης Δ/ντης Ουρολογικής Κλινικής Βενιζέλειου Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου

ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ
ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΑΝΕΙΟ

Εισαγωγή:

Ο καρκίνος είναι μια ασθένεια απαιτητική στην προσέγγιση και στην αντιμετώπιση που επηρεάζει όχι μόνο τα άτομα που νοσούν αλλά και τα αγαπημένα τους πρόσωπα που αναλαμβάνουν το ρόλο των φροντιστών [1]. Τα άτομα που ασχολούνται με την άτυπη φροντίδα είναι κυρίως μέλη της οικογένειας, συγγενείς, φίλοι ή γείτονες ασθενών. Παρέχουν σωματική, συναισθηματική, κοινωνική και οικονομική υποστήριξη για την κάλυψη των περίπλοκων και πολύπλευρων αναγκών φροντίδας ασθενών με καρκίνο χωρίς αποζημίωση [2]. Αυτή η μελέτη στοχεύει να εξετάσει την ποιότητα ζωής των φροντιστών ασθενών με ουρολογικό καρκίνο στην Κρήτη, εστιάζοντας σε βασικά δημογραφικά τους χαρακτηριστικά, δηλαδή το φύλο, την ηλικία και τον τόπο διαμονής.

Μέθοδοι:

Διεξήχθη συγχρονική μελέτη με φροντιστές ασθενών με ουρολογικό καρκίνο από το Βενιζέλειο Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν από όσο δυνατόν περισσότερους φροντιστές ασθενών με διαγνωσμένο καρκίνο του ουροποιητικού συστήματος επισκέφθηκαν το τμήμα επειγόντων περιστατικών, την κλινική και τα τακτικά εξωτερικά ιατρεία της ουρολογικής και ογκολογικής κλινικής του Γενικού Νοσοκομείου Βενιζέλειο – Πανάνειο Ηρακλείου Κρήτης για το διάστημα από 1 Νοεμβρίου 2023 μέχρι και 31 Ιανουαρίου 2024. Το ερωτηματολόγιο CareGiver Oncology Quality of Life (CarGOQoL) χρησιμοποιήθηκε για την αξιολόγηση της ποιότητας ζωής σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένης της ψυχολογικής ευημερίας, της σωματικής ευημερίας και της προσωπικής ζωής. Ο υπολογισμός των βαθμολογιών του ερωτηματολογίου CarGOQoL έγινε σύμφωνα με τις οδηγίες των δημιουργών. Όλες οι βαθμολογίες κάθε τομέα και ο συνολικός δείκτης μετασχηματίστηκαν γραμμικά και τυποποιήθηκαν σε κλίμακα 0–100 (όσο υψηλότερη η βαθμολογία, τόσο καλύτερη η ποιότητα ζωής). Η μελέτη ανέλυσε το πως το φύλο, η ηλικία και ο τόπος διαμονής επηρεάζουν την ποιότητα ζωής των φροντιστών.

Πίνακας 1. Γενικά δημογραφικά στοιχεία συμμετεχόντων

Φύλο	
Άνδρας	20 (18.9%)
Γυναίκα	86 (81.1%)
Ηλικία	
18-35 ετών	8 (7.5%)
36-55 ετών	38 (35.8%)
56-75 ετών	47 (44.3%)
76+ ετών	13 (12.3%)
Τόπος διαμονής	
Πόλη	57 (53.8%)
Χωριό	49 (46.2%)

Πίνακας 2. Περιγραφικά στοιχεία συνιστωσών της κλίμακας Caregiver Quality of life (CarGOQoL)

	Μέση τιμή (±τ.α.)
Ψυχολογική ευημερία	43.4 (±23.0)
Συναισθηματικό επιβάρυνση	74.7 (±25.9)
Ποιότητα σχέσης με την υγειονομική περίθαλψη	72.2 (±22.8)
Διοικητικά και οικονομικά	72.4 (±29.6)
Αντιμετώπιση προβλημάτων	61.1 (±28.6)
Σωματική ευημερία	56.2 (±22.5)
Αυτοεκτίμηση	66.2 (±24.0)
Αναψυχή	39.7 (±23.8)
Κοινωνική υποστήριξη	65.4 (±25.5)
Προσωπική ζωή	45.6 (±24.8)
CarGOQoL δείκτης	59.7 (±12.8)

Πίνακας 3. Μονοπαραγοντικές συγκρίσεις συνιστωσών κλίμακας CarGOQoL με δημογραφικά και λοιπά στοιχεία

	ΨΕυ	ΣΕπ	ΠΣΥΠ	ΔΟ	ΑΠ	ΣΕυ	Αυ	Αν	ΚΥ	ΠΖ	CarGOQoL
Φύλο											
Άνδρας	53.1 (±21.0)	76.3 (±17.7)	64.1 (±24.2)	72.0 (±27.1)	59.5 (±31.7)	62.7 (±21.1)	58.9 (±26.7)	44.4 (±22.7)	65.0 (±17.5)	58.8 (±24.4)	61.3 (±12.6)
Γυναίκα	41.1 (±23.0)	74.4 (±27.6)	74.1 (±22.2)	72.4 (±29.6)	61.5 (±28.0%)	54.7 (±22.7)	68.5 (±22.9)	38.7 (±24.1)	65.6 (±27.1)	42.6 (±24.2)	59.4 (±13.0)
p-value	0.035	0.778	0.078	0.939	0.778	0.157	0.052	0.337	0.931	0.008	0.555
Ηλικία											
18-35 ετών	40.6 (±18.3)	74.2 (±20.1)	58.3 (±21.8)	58.7 (±27.5)	51.2 (±26.5)	62.5 (±18.5)	45.3 (±25.8)	51.6 (±22.6)	59.4 (±21.9)	60.9 (±17.0)	56.3 (±13.0)
36-55 ετών	39.9 (±24.3)	79.3 (±24.3)	71.7 (±22.9)	76.0 (±26.7)	52.8 (±28.7)	53.0 (±19.8)	67.4 (±22.0)	35.9 (±27.1)	72.4 (±22.9)	48.3 (±25.4)	59.7 (±12.7)
56-75 ετών	46.9 (±21.8)	71.3 (±28.6)	75.5 (±20.1)	69.3 (±31.8)	67.0 (±26.5)	57.2 (±24.4)	76.9 (±22.7)	42.0 (±21.6)	59.3 (±26.8)	41.8 (±25.0)	59.6 (±11.9)
76+ ετών	42.3 (±23.0)	74.4 (±24.3)	72.2 (±22.8)	81.5 (±28.9)	70.0 (±31.9)	58.5 (±26.3)	66.3 (±24.0)	35.6 (±20.5)	71.1 (±26.2)	42.3 (±25.3)	62.3 (±17.0)
p-value	0.558	0.578	0.258	0.260	0.059	0.662	0.031	0.286	0.083	0.185	0.779
Τόπος διαμονής											
Πόλη	44.4 (±22.7)	72.4 (±24.9)	71.8 (±23.7)	74.9 (±27.5)	56.3 (±28.6)	57.5 (±23.4)	68.2 (±22.0)	38.4 (±22.0)	67.7 (±23.5)	44.9 (±24.3)	59.7 (±13.2)
Χωριό	42.2 (±23.6)	77.6 (±77.6)	72.8 (±22.0)	69.6 (±31.8)	66.7 (±27.8)	54.7 (±21.7)	64.0 (±26.2)	41.3 (±25.9)	62.7 (±27.7)	46.4 (±25.9)	59.8 (±12.6)
p-value	0.628	0.308	0.822	0.357	0.061	0.519	0.376	0.528	0.316	0.763	0.953

Πίνακας 3 συντομογραφίες: ΨΕυ: Ψυχολογική Ευημερία, ΣΕπ: Συναισθητική Επιβάρυνση, ΠΣΥΠ: Ποιότητα Σχέσης με την Υγειονομική Περίθαλψη, ΔΟ: Διοίκηση και Οικονομικά, ΑΠ: Αντιμετώπιση Προβλημάτων, ΣΕυ: Σωματική Ευημερία, Αυ: Αυτοεκτίμηση, Αν: Αναψυχή, ΚΥ: Κοινωνική Υποστήριξη, ΠΖ: Προσωπική Ζωή

Αποτελέσματα:

Το δείγμα των φροντιστών αποτελούνταν από 86 γυναίκες (81,1%) και 20 άνδρες (18,9%), με πλειοψηφία στην ηλικιακή ομάδα 56-75 ετών (44,3%). Όσον αφορά την κατοικία, το 53,8% κατοικούσε σε αστικές περιοχές, ενώ το 46,2% κατοικούσε σε αγροτικές περιοχές. Όσο αναφορά τους τομείς του ερωτηματολογίου, παρατηρείται στατιστικά σημαντική διαφορά στην ψυχολογική ευημερία (p-value 0.035) και στην προσωπική ζωή (p-value 0.008) όπου οι άντρες κατέχουν υψηλότερες τιμές από τις γυναίκες με 53.1 (±21.0) έναντι 41.1 (±23.0) και 58.8 (±24.4) έναντι 42.6 (±24.2) αντίστοιχα. Αντίθετα, οι γυναίκες παρουσιάζουν υψηλότερες τιμές στην ποιότητα σχέσης με την υγειονομική περίθαλψη (p-value 0.078) και στην αυτοεκτίμηση (p-value 0.008) με 74.1 (±22.2) έναντι 64.1 (±24.2) και 68.5 (±22.9) έναντι 58.9 (±26.7) αντίστοιχα. Ακόμα, φαίνεται ότι οι πιο ηλικιωμένοι φροντιστές συγκεντρώνουν μεγαλύτερες βαθμολογίες στην κατηγορία της αντιμετώπισης των προβλημάτων (p-value 0.059) με τους φροντιστές άνω των 76 ετών να έχουν 70.0 (±31.9) ενώ εκείνοι με τις ηλικίες 18-35 έχουν 51.2 (±26.5). Στατιστικά σημαντική διαφορά παρατηρείται επίσης στην αυτοεκτίμηση (p-value 0.031) όπου οι φροντιστές στην ηλικιακή ομάδα των 56-75 σημειώνουν τις υψηλότερες τιμές με 76.9 (±22.7) ενώ και πάλι η ηλικιακή ομάδα 18-35 σημειώνει τις χαμηλότερες τιμές με 45.3 (±25.8).

Συμπεράσματα:

Η μελέτη υπογραμμίζει σημαντικές διακυμάνσεις στην ποιότητα ζωής μεταξύ των φροντιστών με βάση τα δημογραφικά τους χαρακτηριστικά. Οι γυναίκες και οι νεότεροι φροντιστές, αντιμετωπίζουν πιο σημαντικές προκλήσεις που επηρεάζουν αρνητικά την ποιότητα ζωής τους. Αυτά τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη για προσαρμοσμένες παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών διαφορετικών ομάδων φροντιστών, τονίζοντας τη σημασία της στοχευμένης υποστήριξης για την ενίσχυση της ευημερίας και της ικανότητάς τους να παρέχουν αποτελεσματική φροντίδα.

Βιβλιογραφία:
1. Nayak M, George A. Effectiveness of Multicomponent Intervention on Quality of Life of Family Caregivers of Cancer Patients. Asian Pacific Journal of Cancer Prevention. 2021 Sep 1;22(9):2789–95.
2. Sun V, Raz DJ, Kim JY. Caring for the informal cancer caregiver. Current Opinion in Supportive and Palliative Care. 2019 Sep;13(3):238–42.